

SLOVENEK

Ž nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate: Sarajevo št. 7563. Zagreb št. 39.011. Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Lastninska pravica

(Iz okrožnice Quadregesimo anno)

Leon XIII. je v »Rerum novarum« obsodil socializem oziroma njegov nauk o odpravi zasebne lastnine. Radi tega so socialisti papeža Leona zelo napadali in njegovi okrožnici podtikali, da hoče posedujoče sloje ščititi proti brezpravnim in ubogim, ki ničesar nimajo. Vendar se je Leonu godila krivica, kajti »Rerum novarum« na eni strani jasno dokazuje, da bi socialistična zamisel o odpravi zasebne lastnine delavstvu ne koristila temveč bi mu bila v največjo škodo. Delavec zato dela, da kaj prisluži in da je zaslužek njegova prava last. Delavec nima le pravico do plače, ampak tudi pravico, da plačo svobodno uporabi, za kar sam hoče. AAko si kaj prihrani in za prihranek kupi n. pr. hišo, je hiša le druga oblika plače in je zato pravtako njegova kakor je bila njegova plača. V tem pa je ravno zasebna last, bodisi premoženje ali nepremičnin. Socialisti bi toraj vzeli delavcu svobodo in upanje, da si izboljša položaj svoje družine.

Na drugi strani pa Leonova okrožnica jasno uči, da ima lastništvo dvojno funkcijo: ena je zasebno-pravne, individualne narave druga pa je socialne. Vsaka lastnina ima namen, da omogoča človeku preživljanje sebe in sebi izročeni, s čimer zasebna lastnina vrši tudi socialno funkcijo. Pravtako uči Leon, da je treba ločiti med zasebno lastnino in pravico do uporabe lastnine. Napačno delajo tisti, ki teh dveh stvari ne ločijo. V zmoti bi bil, kdor bi učil, da so meje premoženja in njegove uporabe ene in iste.

Praktično vzeto je seveda stvar težja. Lastnino štiti obče pravo, ki odloča, kje so meje med mojim in tvojim. Težje pa je določiti pravilo, koliko sme človek od tega, kar je njegova last, tudi zase uporabiti. Izmera, ki bi to povedala, ne spada namreč pod postavo pravičnosti, ampak pripada drugim moralnim čednostim, ki se ne dajo »kazenskim potom iztožiti«. Gotovo pa lastnik pri uporabi dobrin, s katerimi razpolaga, ne sme gledati le na lastno ugodje, temveč mora imeti pred očmi tudi skupno dobro. To zahteva že omenjena dvostranost imetja, kateremu poleg individualne funkcije pritiče tudi socialna. Naloga države je, da tukaj vmes poseže in s konkretnimi pozitivnimi zakoni pomaga naravni postavi. Država sme — ne da bi pri tem kršila božji in naravni zakon — določiti v interesu skupne dobrobiti, koliko poedinec sme od svojega zase uporabljati in tej uporabi postaviti gotove meje.

Bog je namreč prepustil človeški uvidevnosti in državnim uredbam, da določijo dovoljeno množico zasebnih dobrin. To je učil že Leon XIII. (»Rerum novarum«) temu nauku pristavlja Pij XI. nasledno, markantno lastno misel: »Zgodovina nam kaže, da kakor drugi elementi socialnega življenja, tako tudi lastninska pravica ni nesprenmenljiva. Lastništvo se je priznavalo že v najraznovrstnejših oblikah, če vzamemo njegovo prabliko pri divjih narodih, katerih posamezne priče so se do danes ohranile, do oblik lastništva v patriarhalni dobi. Stopnjema se je oblika lastninskega prava spreminjala v dobah tranov (klasično vzeto), potem je prišla fevdalna oblika, končno spremembe v monarhističnih ustavah in prav nazadnje v hitro se menjajočih oblikah zadnjega časa.

Pij XI. hoče s tem povedati, da je tudi sedanja oblika lastništva spremenljiva in da more zavzeti tudi drugačne forme kot pa je današnja. Seveda država pri tem ne sme samovoljno postopati. Naravna pravica do lastnine in tudi pravica do podedovanja slejkoprej ostane nedotakljiva, »ker človek je starejši kakor država«. »Pa tudi sicer je pojmovno in stvarno domače ognjišče pred državno skupnostjo.« Pravice do zasebne lastnine, katere človek nima od družbe temveč od države, mu država ne more nikdar vzeti. Pač pa ima država pravico, da uporabo zasebne lastnine regulira in spravi v sklad s skupnimi interesi. S tem, da država toliko omeji uporabo zasebne lastnine, da odgovarja splošnim koristim, se lastnikom ne kaže nobene sovražnosti, ampak se jim izkaže celo velika usluga. Kajti na ta način se prepreči, da lastninska pravica, ki je od stvarnika dana ljudem v olajšanje njihovega življenja, ne postane nezno breme in ne skopljema sama sebi groba. Z omejitvijo neomejenega uživanja lastnine se lastninska pravica ne odpravlja, ampak utrjuje, se lastnina ne izpodkopa, temveč nožnje okrepkuje.

Papež izrecno poudarja, da velja isto pravilo tudi za dohodke, ki so večji, kakor je potrebno za primerno in dostojno življenje. Odvišni dohodki nikakor niso prepušteni pre-

Naval fašistov na Vatikan

Vatikansko glasilo zažgano na javnem trgu — Papeževa podoba razstrgana od akademikov

Rim, 28. maja. tg. Fašisti so začeli na podlagi člankov v »Lavoro fascista« teroristično akcijo proti papežu zvestim katoličanom po vsej Italiji. Glavni urednik vatikanskega glasila »Osservatore Romano«, della Torre, je hotel danes z vatikanskega ozemlja prestopiti na italijanska tla, pri čemer ga je ustavil neki moški, ki ga je povabil, naj gre z njim na kvesturo. Della Torre je hitro skočil nazaj na vatikansko ozemlje in tako ušel aretaciji, ker mu italijanski uradnik ni mogel slediti v Vatikan.

Včeraj zvečer so na raznih krajih Rima pokupili fašistični študenti vso naklado »Osservatore Romana« in jo javno zažgali na trgu. Današnji »Osservatore Romano«, ki piše o incidentih in jih našteva, objavlja poluradno noto Vatikana, s katero se odgovornost za dogodke nalaga italijanskim oblastem, in graja njihovo pasivnost. Fašistični študenti so prišli včeraj pred papežev rimski seminar, na katerem so razbili nekoliko šip in vzklikali proti Vatikanu. Policija je nastopila šele tedaj, ko so demonstranti skušali vdreti v poslopje. Demonstranti so napadli tudi katoliško društvo sv. Joahima. Študenti so vdrli v veliko zborovalno dvorano, od koder jih je morala izgnati policija, ko so opravili svoje delo.

Po ugotovitvah »Osservatore Romana«, ki razen tega poroča tudi o številnih spopadih v Benetkah, Milanu in drugod, so demonstranti posejali papeža in Cerkev ter razbili ne samo vse šipe imenovanega katoliškega zavoda in šolsko opravilo, temveč so razbili tudi papeški grb nad vhodom. »Osservatore Romano« izjavlja, da so objave »Lavoro fascista« o obnem zboru Katoliške akcije tendenciozno popačene in da so provokacija. Ponovno opozarja list, da ostaja policija popolnoma nedelavna in da večkrat popolnoma mirno gleda, kako fašisti pretepajo katoliške študente. Fašisti so tudi na vseučilišču raztrgali papežovo podobo.

List »Osservatore Romano« se skoro ne more več razpečavati. Popoldne se je pa poka-

zalo, kakor da hočejo italijanske oblasti energično nastopiti proti demonstrantom. Tako je vojaštvo zastražilo vse mostove čez Tiber, ki vodijo proti Vatikanu. Tudi v vseh ostalih ulicah okoli vatikanskega »ozemlja« so postavljene

vojaške straže. Na stenah vseučilišča je nalepljenih mnogo karikatur, ki zasramujejo katoliško akcijo. Pred vseučiliščem so stalno zbrane močne čete fašističnih studentov, ki so oboroženi z debelimi palicami

Grda denunciranja kat. akcije

Izzivanje fašističnega tiska

Rim, 28. maja. Vlada je listom prepovedala pisati o fašističnih terorističnih akcijah proti katoličanom v Rimu in Italiji. Pač pa prinašajo oficijelne komunikacije fašistične stranke in nekatere incidente na deželi, o katerih seveda lažni poročajo, da so bili izzvani od pristašev Katoliške akcije.

»Lavoro fascista« nadaljuje polemiko s Katoliško akcijo, kateri podtika, da predstavlja subtilno zasnovano zaroto proti režimu, čaka jo ugodnega momenta, kdaj bi ga mogla zrušiti. Slej ko prej podtika duhovnemu voditelju katoliške akcije, papeževemu podtajniku msgr. Pizzardu, da je na obnem zboru te organizacije izjavil, da katoliška akcija samo čaka, kdaj se bo mogla polastiti oblasti. Z ozirom na to pravi fašistični organ, da je popolnoma iluzoričen čl. 43 konkordata, v katerem se priznava katoliški akciji svoboda, kolikor po naredbah sv. stolice razvija svojo akcijo izven vsake politične stranke in namena.

Nasproti temu glasilo »Osservatore Romano« energično odgovarja, da je poročilo fašističnih listov o obnem zboru katoliške akcije popolnoma izkrivljeno. Poročilo, objavljeno v »Lavoro fascista« je navadna groba provokacija, kakršnih si je fašizem dovolil že veliko napram onim, ki niso vpisani v njegovo stranko. Katoliška akcija je strogo verska akcija, ki jo fašizem hoče preprečiti s tem, da ji enostavno podtika njej popolnoma tuje namene. Fašizem pač išče samo povoda, da bi zatrl vsako drugo mnenje o problemih človeškega življenja, nego je njegovo, in ker mu Cerkev teh povodov ne

daje, si jih enostavno izmišlja. Zgodovina dogodkov političnega razvoja v Italiji po vojni nujno dovolj dokazov, kako si zna vladajoča stranka brez ozira na vest in na moralo ustvarjati položaje, ki prijajo njenim namenom.

Fašistični listi proti tem energičnim ugotovitvam besno polemizirajo, ne da bi mogli navesti dokazov za svoje trditve o Katoliški akciji, s katerimi so nahujskali svoje pristaše do terorističnih dejanj proti italijanskim katoličanom. Pravijo samo, da so vsi voditelji katoliške akcije najbolj vneti člani bivše ljudske stranke in da je čisto naravno, če so tako govorili, kakor se je o njih trdilo. (!) Nato navajajo listi nekatere dogodke, ki so se baje izvršili in ki naj dokazujejo, da zavzemajo katoliška akcija sovražno stališče napram fašizmu. Med temi dogodki navajajo enega iz Bolzana, kjer je baje nemški katehet pod pretvezo katoliške akcije prepovedal otrokom, da se organizirajo v Ballili, in pa dogodek v Krkavcih v Istri, kjer je baje katoliški župnik prepovedal kaplanu Ballife v župni cerkvi maševati (cerkev v Krkavcih je zaradi bogoskrunskih dejanj fašistov po naredbi italijanskega tržaškega škofa pod interdiktom — Opomba uredništva). Pritožujejo se tudi, da so v občini Felno v parmski provinci bili napisani: »Zivijo don Sturzo! Zivela italijanska ljudska stranka!»

Fašistični listi se tudi pritožujejo, da so se v kraju Figline v Valdarno pojavili katoliški biciklisti od zveze »Don Bosco« v belorumenih srajcah. To da je nedopustno, ker so to barve inozemske države, ki se smejo z dovoljenjem policije nositi le skupaj z nacionalnimi barvami

Boj za in proti Briand

Mogoča je vladna kriza — Boj proti Anshlussu komedija

Paris, 28. maja. tg. Ker je Briand ostal v zunanjem ministrstvu, se je takoj zopet na vsej črti in z vso silo začel boj za njegovo osebnost in njegovo politiko. Vlada je še včeraj imela namen, odgoditi izstop Brianda iz vlade do nastopa novega predsednika republike. Silno ostri nastop opozicije pod vodstvom Franklina Bouillona pa je to namero preprečil. Položaj je postal za vlado zelo kočljiv. Socialistična in meščanska levica je za zaključek debate predlagala tak dnevni red, s katerim se sicer izreka Briand zaupnica, ne pa tudi vsemu kabinetu. Tako izjavljajo socialisti, da vlada, ki je ujetnica desnice, ne more voditi politike mednarodnega sporazuma, ki edina more služiti interesom Francije. Radikalosocialistična frakcija izreka v svojem predlogu o dnevnem redu zaupnico zunanjemu ministru Briand in njegovi politiki, zahteva pa, da vodi to politiko samo solidarna in homogena vlada. Pri zadnji zunanjepolitični debati dne 8. maja je glasovalo 43 članov desnice proti vladi, nadaljnjih 25 poslancev pa se je odtegnilo glasovanju. Če se Lavalu ne posveči priletnosti jih k sebi kljub njihovem nasprotstvu proti zunanjemu ministru, potem bo vlada pri glasovanju, ki ga je pričakovati šele tekom nočne seje, prišla v manjšino. Franklin-Bouillon je svoj napad v po-

slanski zbornici začel s tem, da je vprašal, kako je bilo mogoče, da se je vlada izjavila solidarno z Briandom in njegovimi ženevskimi rezultati. Težkoče so se v Zenevi samo odgodile. Boj proti Anshlussu je bila samo komedija. Avstriji se je posodilo 150 milijonov šilingov, ne da bi se bila nevarnost Anshlusa spravila s sveta. Briand je odšel iz Zeneve mnogo prekmalu, še preden so prišla v razpravo poročila o poljskih vprašanjih. Dr. Curtius je takoj predlagal odgoditev in je pri tem objubil, da med tem ne bo v Zgornji Šleziji nobenih protipoljskih manifestacij. Toda že par dni nato je demonstriralo 120.000 Stahlhelmovcev. Dalje se je pritoževal Franklin-Bouillon, da je bila Francija pri novih volitvah v nadzorstveni svet mednarodne reparacijske banke tepena in da je bil izvoljen za predsednika razorožitvene konference angleški zunanji minister Henderson, predsednik II. internacionale, ki zahteva razorožitev pred zagotovilom varnosti, in sicer namesto češkoslovaškega zunanjskega ministra dr. Beneša. Govornik je nato vedno strastneje nadaljeval: Briand danes ni več zunanji minister...

Bruselj, 28. maja. AA. Voditelj katoliške stranke Renkin je sprejel mandat za sestavo novega belgijskega ministrstva.

jemniku v svobodno uporabljanje, ampak so zvezani s strogo dolžnostjo dazeljivosti in dobrodelnosti. To velja zlasti za podjetnike, katerim se nujno priporoča, da z razpoložljivim kapitalom omogočijo produkcijo novih socialnih dobrin, da zlasti dajejo delavstvu novih prilik za delo in zaslužek.

Pij XI. v poglavju o lastninski pravici z nova preudari in precizira klasično krščansko naziranje o zasebni lastnini in njenih socialnih funkcijah. Pravi pa, da je s tem pojmovanjem lahko združena dvojna enostranost: da se na eni strani pri poudarjanju prava na lastnino

skuša oslabiti ali celo tajiti socialna funkcija, ki je nujno združena z lastnino. Na drugi strani pa da se prezre individualno-pravni značaj lastnine in se poudarja le njena socialna plat, kar vodi na nevarno pot moralnega, pravnega in socialnega modernizma. »To naj si predvsem zapomnijo tisti prevratni duhovi, ki brez sramu blatijo Cerkev in ji lažljivo očitajo, da je pripustila, da so njeni teologi pričeli baje prodajati poganski pojem lastništva, ki ga bo treba nadomestiti z družbenim, katerega oni v omembe vrednem spoznanju nazivajo »krščanskega«.

Osebnosti

Belgrad, 28. maja. ž. V Belgradu se mudi bivši minister in tajnik kmečke zveze g. Anton Sušnik. Imel je daljši razgovor s predsednikom vlade Petrom Živkovićem ter z drugimi merodajnimi faktorji.

Ljubljana, 28. maja. AA. Gospod ban dr. Drago Marušič jutri v petek 29. maja ne bo sprejemal strank, ker bo službeno zadržan.

Naši dolgovi v Angliji

Belgrad, 28. maja. ž. Naš poslanik v Londonu Gjurić je obvestil našo vlado, da je pogajanja o vojnih dolgovih v Angliji povoljno končal. Ti dolgovi bodo regulirani na podoben način, kot so bili regulirani naši dolgovi v Franciji.

Zakon o notarjih

Belgrad, 28. maja. I. Vprašanje novih notarjev po novem zakonu o javnem beležništvu, ki je bil že ponovno predložen, je zopet odložen na nedoločen čas. Odložitev je izvršena predvsem radi prevelikega števila kandidatov, da bi se mogla izvršiti čim boljše izbira za posamezna mesta.

Sovjeti in tržaška luka

Milan, 28. maja. AA. Po poročilu ministrstva za zunanje zadeve je bila med Italijo in Rusijo podpisana pogodba, ki se z njo Rusija obvezuje, da bo uredila pristanišča v Trstu, na Reki in v Barju za izvoz svojih najvažnejših sirovin (premoženje, bencina in nafte).

Nova poljska vlada

Varšava, 28. maja. tg. Novi poljski kabinet je že sestavljen. Ministrski predsednik je dosedanji trgovinski minister, polkovnik Prystor, trgovinski minister je general vojne uprave Zarzycki, finančni minister pa maršalov brat, poslanec Jan Pilsudski. Vsi ostali ministri so ostali na svojih mestih. Sprememba kabineta se je izvršila najbrže na željo Pilsudskega, ki s finančnim ministrom ad interim govorega varčevanja ni bil v soglasju.

Prodajo se

po zelo ugodno nizki ceni sledeči avtomobili:

Chevrolet odprt model 1928 Fiat tipa 507 limozina
Fiat tipa 509 limozina Renault 4 CV cabriolet
Renolt 6CV poltovorni in dva motor kolesa BSA 175 c
Dvovrstna Fordova limozina iz l. 1930.
Stirisežni odprti „Itala“ v najboljšem stanju.

Na ogled pri

Ivan Kapelj, Ljubljana, Krekov trg št. 10

V globoki žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prelučno vest, da je moj nadvse ljubljani soprog oziroma oče, brat in svak, gospod

Zalaznik Andrej

prevoznik

dne 26. t. m. po kratki mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere mirno in Bogu vdano umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek dne 28. maja 1931 ob 4. uri popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. maja 1931.

Zalaznik Frančiška — soproga, Metod — sin
in ostalo sorodstvo

IVAN PERDAN NASLEDNIKI

LJUBLJANA

Veletrgovina kolonijalnega in špecijskega blaga nudi po najnižji dnevni ceni: kavo, riž, najfinije namizno olje, testenine, čaj, žganje in vse drugo špecijsko blago. Postrežba točna in solidna!

Zahvala

Ob prebitki izgubi naše zlate mamice, gospe

Marije Habjaničeve

si štejemo v dolžnosti, zahvaliti se vsem znancem in prijateljem, ki so jo spemili na njeni zadnji poti. Prav posebno pa se zahvaljujemo g. dr. Marinu, ki je naši dragi pokojnici lajšal težko bolezen, nadalje gosp. kaplanu magdalenskemu č. g. Pribožiču za mnogokratno tolažbo v bolezni ter ob smrti postelji. Naša iskrena zahvala gre tudi častili duhovščini župnije sv. Magdalene, zlasti pa č. gosp. kaplanu Cafuti za pretresljive nagrobne besede, ravno tako tudi mons. kanoniku in stolnemu župniku mariborskemu č. g. Umeku in dekanu č. g. Sagaju iz Hoč kakor tudi ostali čast. duhovščini za spremstvo na zadnji poti. Najlepša hvala tudi pevčemu „Maribora“ in g. pevovodji Gašperiču za v srca segajoče žalostinke. Istotako se zahvaljujemo za lepo pozornost tudi g. g. občinskim odbornikom radvajskim z g. županom na čelu. Vsem, pa tudi derovalcem številnih vencev, naša najiskrenejša zahvala!

Grajščina Betnava, 27. maja.

Zalujoči ostali

Samo kdor v miru izbira — dobro kupi!

Ako morate iz trgovine v trgovino, da si ogledate blago, se boste v stiski in naglici odločili morda za nekaj, radi česar se boste pozneje kešali;

ZATO IZBIRAJTE BLAGO DOMA!

Tu imate čas, da pregledate in prečenite vzorce kos za kosom, nikdo Vas ne bo prigovarjal za nekaj, kar ne odgovarja Vašemu okusu. ZAHTEVAJTE NASO KOLEKCIJO

Naivečia trg. in odprema tvrdka

Kastner & Ohler
Zagreb.

Ako še nimate našega glasnega kataloga zahtevajte ga. Čez nekaj dni ga boste imeli v rokah brezplačno.

SIFONA IN DRUGEGA BLAGA ZA ŽENSKO PERILO

in dobili go boste v par dneh, seveda brezplačno in brezobvezno.

Potem sedite in izberite ono kar najbolj odgovarja Vašemu okusu. Ker nabavljamo blago direktno iz tovarne in ga prodajamo naravnost Vam odpadejo razne provizije; Vi kupite torej boljše blago za manj denarja.

Ze pol stoletja strežemo zadovoljnim odjemalcem.

Deske
in tesan les, javor in lipovino, kupi R. Schenk, Sušak.

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesijonirana. Prospekt št. 16 zastoj. Pišite ponj!

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkurs«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6, II. nadst.

Puhasto perje

čisto čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštnem povzetju. L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Sobo zračno

v sredini mesta s prostim vhom, parketi, električna se odda boljšemu gospodu. Poizve se v upravi Slovencev pod št. 5948.

Služkinja

srednjih let zdravo in pošteno, večjo kuhne, nekaj šivanja in vseh hišnih del se sprejme (2 osebi) Tavčarjeva ulica 6/II levo.

Krušno moko in rženo moko

vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA, Reuljeva cesta 24.

Stavbeni inženir ali tehnik

popolnoma samostojna moč v projektiranju, kalkulaciji in vodstvu visokih zgradb, dobi stalno službo pri Gradbenem podjetju G. Tönnies d. z. o. z. v Ljubljani.

Šivilja,

izurjena v krojenju damskih in deških oblek se sprejme. Angela Trškan, Streliška 31.

Trava

lepa, goveja, se v košnji odda. Izanska cesta 27.

Išče se

sposobna oseba za predavatelja. Ponudbe pod Zadruga na upravo lista.

Oddam trgovino

z mešanim blagom na prometnem kraju na Gorenjskem pod ugodnimi pogoji s stanovanjem vred. Naslov v upravi »Slovenca« št. 5779.

Nov parizar

in zapravljiček poceni prodam. Franc Petkovšek, Drenov grič, p. Vrhnika.

Vsakovrstno zlato kupnje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Turisti! Izletniki! Pozor!

Sv. Lovrenc na Pohorju, penzija Böttner, nizke cene, mednarodna kuhinja, stalni avtobusni promet od žel. postaje v trg in nazaj.

Prodajam voz

na peresih z diro na oljnate osi, pripraven za čebelarje. Anton Rožman, kovač, Vrhnika 134.

Pomočnico-začetnico

za damsko krojaštvo sprejemem takoj. Naslov se izve v upravi pod št. 5975.

Kamnoseškega vajenca

sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v hiši, Jože Lukšič, kamnosek, Kandija-Novo mesto.

S krščansko vdovo,

pošteno in brez otrok, zavedno Slovenko, ki bi imela obrt ali malo posestvo, staro 30—40 let se želim seznaniti. Moja gotovina 68.000 Din. Ponudbe pod 5976

Stavbeno podjetje Rudolf Terčelj,

Ljubljana, Vodovodna c. se priporoča. Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela ceno in solidno

3 pisarniške prostore

in veliko skladišče za avgust oddam. Naslov pri upravi pod števil. 5994.

Izjava.

Podpisana nisem plačnica za dolgove, ki jih napravi kdorkoli na moje ime. Neža Perko, Višnja gora.

Trgovskega vajenca

zdravega in močnega sprejme Ivan Rus, Bled.

Tri hlapce

h konjem, zanesljive, poštene, pridne ožene, rabim za gozdno delo za takojšnji nastop, plačilo po dogovoru, stalna služba; ponudbe na Josip Lončarič ml., Skrad, Gorski Kotar

»Javor«

lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani, v novi palači Vzemljne zavarovalnice.

Pošteno dekle

išče službe, k manjši družini, učila se je kuhati, likati, zna tudi šivati, gre tudi za sobarico. Ponudbe na upravo pod »zadovoljnost«.

Iščem

mesto postrežnice. Ponudbe pod »postrežnica«.

Krojno učilišče

Ljubljana, Stari trg 19/I priredi za krojače, šivilje, nešivilje in vse one, ki so med sezono zadržani strokovni učni tečaj. Pričetek 8. junija. Poučevalo se bo nov, moderniziran kroj, moda 1931, ki si ga je vodja tečaja Poštočnik ogledal v inozemstvu. Kroj je preizkušen, pristoja brez preizkušnje. Važno za konfektorje. Po tem kroju delano, je delo končano hitro in točno ter se mnogo prihrani na delu in času. Obdelava lahka. Učna cena zmerna. Ugodni plačilni pogoji. Ubožni učenci (ke) pupust. Oskrba na željo v zavodu. Na željo poučujem poštoobratno s slovenskimi učnimi zvezki.

Društvo »Priroda«

II. real. gimnazije v Ljubljani kupi mlado srno (samico), nekaj mladih divjih (poljskih) zajcev, par jerebic in fazanov. Ponudbe sprejema Janko Bombač, šolski sluga.

Enonadstropna hiša,

novjša, z dobro upeljano manufakturno trgovino in 11 sob, večinoma meblirane, je ugodno napredaj v večjem prometnem kraju na Gorenjskem. Vprašati v društvu posestnikov, Ljubljana, Salendrova 6.

Gospoda

sprejemem na hrano in stanovanje v Mariboru, Tattenbachova 16, vrata 4

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje za na dan 1. junija 1931 ob 11 uri nabavo:

27.000 kg pšenične moke

Pogoji se dobe pri podpisani.

iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje št. 5041/II.

Šofer

z dobrim poznanjem mesta, želi službe pri avto-taksiju. Ponudbe na upravo pod »Vesten«

Več pletilnih strojev

zelo dobrih, skoraj novih, se takoj zelo ugodno prodajo ali zamenjajo za drugo blago, ter se tudi brezplačno nauči. - Naslov v upravi pod št. 5868.

Mladenič

pomožni pismonoša želi službe sluga ali kaj sličnega. Naslov pri upravi pod števil. 5992.

Nova vila

z malim posestvom za vpokojenca na periferiji Rogaske Slatine na prodaj. Naslov pri upravi pod števil. 5993.

Koncipijenta

sprejme odvečnik v Mariboru. Ponudbe na upravo v Mariboru pod »Koncipijent.«

Dekle

z gosp. šolo, staro 31 let išče službe kot pomoč goodinje. Naslov v upravi pod št. 5991.

Opremljeno sobo

oddam solidnemu gospodu 5 minut od glavnega kolodvora. Naslov pri upravi pod št. 5980

Knjigovodja bilancist

vešč ameriškega knjigovodstva, slov. trgovaške korespondence in sploh trgovaškega poslovanja, išče službe. Ponudbe na upravo pod »Knjigovodja« št. 5977.

Krapinske Toplice

pri Zagrebu, 42°C naravno topla radioaktivna termalna voda in blato zdravi revmo, išias, ženske bolezni itd. V pred- in posezoni znatno znižane cene kakor tudi specialna 20 dnevna pavšalna zdravljenja za 1280 Din (soba, oskrba, kopelj in pristojbina). Redni promet z avtobusi na vse strani. Izborna oskrba. Začetek sezone 16. aprila. Zahtevajte prospekte od uprave kopališča ali pri poštovalnih pisarnah

Ni duha ne sluha

za kurjimi očesi in debelo kožo, če jo tri dni zaporedoma zjutraj in zvečer natrete z majhno količino CLAVETYL CREME. Cena škatljice 8 Din. Proizvaja in razpošilja stara. l. 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulič, Zagreb, Jelačićev trg 20.

Vabilo

na 8. redni občni zbor stavbene zadruge Stadion, r. z. z. o. z. v Ljubljani, ki se vrši dne 5. junija 1931 ob 17 v pisarniških prostorih Vzemljne posojilnice v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem rednem občnem zboru,
2. Čitanje revizijskega poročila,
3. Poročilo načelstva,
4. Poročilo nadzorstva,
5. Odobritev bilance za leto 1930,
6. Volitev načelstva in nadzorstva,
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

Z zlato kolajno odlikovana
Zvonolivarna „Zvonoglas“ v Mariboru,
(Dravska banovina.)
Preruča se za livanje in prelivanje bronastih cerkvenih zvonov, po danes najnižji konkurenčni ceni in to proti večletnemu odplačilu brez vsake kapare ter z večletnim jamstvom za dober materijal, glas in harmonične intonacije zvonov velike in male količine.

Radio aparat zastonj!

V propagandne namene oddamo za časa letošnjega spomladnega velesoja večje število kompletnih

detektorskih radioaparatorov

s kristalom, slušalko in antenskim materijalom

POPOLNOMA BREZPLAČNO!

Pogoji so sledeči:

1. Detektorski aparat more dobiti vsakdo, ki ima stalno zaposlitev in stalno bivališče v detektorskem območju ljubljanske radije oddajne postaje ter dosedaj še nima radijskega aparata.
2. Prejemnik brezplačnega aparata se obveže, da bo aparat vporabil vsaj eno leto. Če ga hoče preje odpovedati, je dolžan aparat nam vrniti ter plačati za vsak mesec porabe odškodnine Din 7.—.

Prijave se sprejemajo v glavni pisarni Radijske oddajne postaje na Miklošičevi cesti št. 5, Akademski dom, ter na naši razstavi na velesojmu, paviljon K.

Ker je število radijskih aparatov iz finančnih razlogov omejeno, prosimo Vaše takojšnje prijave.

Radijska oddajna postaja v Ljubljani

Zahvala

Ob priliki prebridke izgube naše ljube nepozabne hčerke in sestre

Ive Rusove

smo dolžni zahvaliti se vsem, ki so nam na kakršenkoli način skušali omiliti trpko bol.

Izrekamo globoko zahvalo častiti duhovščini, predvsem gg. župnikoma Barletu in Pravharju, g. dr. Debevca, ki ji je lajšal zadnje trenutke, za ustmene in pismene izraze sočutja in cvetje ravnateljstvu drž. konservatorija, posebno še g. ravnatelju M. Hubadu in Društvu lj. konservatoristov ter Mestnemu pogrebnemu zavodu.

Od srca se zahvaljujemo vsem, ki so jo v zadnji pozdrav obsuli z vencji, šopki in cvetjem, ali pa jo spemili na zadnji poti; izrecno pa njenim številnim prijateljicam in kolegicam.

Iskreno zahvalo izražamo ljubljanskim ribniškim in sodraškim pevčema za poslednje petje, ki ga je mlada pokojnica tako zelo ljubila.

Največjo zahvalo pa smo dolžni dragim rojakom: dekletom, fantom, gasilnemu društvu ter vsem ostalim občanom iz Loškega potoka ter okolice za ganljivi sprejem in slovo na njeni poti k večnemu počitku v domačo grudo.

V Ljubljani, dne 27. maja 1931.

Globoko žalujoča rodbina:
Franja Rusova

Katoliška kulturna volja

Frederik Muckermann S. J.

Münster, maja 1931.

Ne vem, če bo moj naslednji prispevek odgovarjal ločno na Vaše vprašanje. Jaz sem s strahom opazil ravno pri študiju španske revolucije, da katolicizem v Španiji ni vzgojil zadostno število katoliškega izobraženstva in publicistov, ki bi bili v stanu braniti katoliške interese doma posebno pa pred mednarodnim javnim mnenjem. Saj veste, da je bilo zelo težko dobiti pravilno sliko o zadnjih dogodkih v Španiji osobito v kolikor so se tikali katoliške cerkve in katoličanov. Velika večina mednarodnega tiska je vse novice s španskega polotoka zavila v gotovo tendenco. Kdo je recimo mogel izvedeti, da je sloviti Unamuno, katerega slavi ves svet in tudi katoliško časopisje v Evropi kot velikega umetn. genija in prvoborila, da je ta Unamuno, pravim, eden med najbolj strupenimi svobodomiselnici in prvobojevniki proti katolicizmu v Španiji. Jaz sem prepričan, kljub temu da priznam, da je Unamuno talent, da bi mu svetovno javno mnenje nikdar ne bilo bilo slavošpevov edinole za njegovo literarno delo, ampak da mu je bila izročena marsikatera lavorika radi njegove protikršćanske politične orientacije. Mi o teh važnih stvareh nismo bili poučeni, ker je katolicizem v Španiji polagal pre malo važnosti na neobhodno potrebo vzgoje javnega mnenja. Zaduže dni smo dobili nekaj pravilnih vpogledov v razmere v Španiji, toda zahvaliti se moramo za nje posameznim inozemskim katoliškim novinarjem, ki so s trudom in s tveganostjo šli iskati resnice in odkrivajo sedaj grozote, ki nehoti spominjajo na Leninove besede, češ, da bo Španija prihodnja sovjetska republika v Evropi. Kako je vendar mogoče, da smo glede tako važne katoliške dežele bili tako napačno poučeni. Kako je mogoče, da ravno v tem za evropsko sožitje tako vitalnem vprašanju ravno katolicizem ni imel svojega mnenja, medtem ko sta svobodomiselnost in boljševizem širila svoje po vsem svetu?

To ne velja samo za Španijo, ampak za katolicizem sploh. Mi imamo po vseh državah katoliške literate, ki so uvaževani, mi imamo povsod razvito katoliško časopisje. S pomočjo enim in drugih bi mogli v gotovih važnih vprašanjih ustvarjati katoliško javno mnenje. Zakaj se pa to ne dogaja? Zakaj se pa inteligentna ne aktivira? Inteligence nam ne manjka, nadarjenosti imamo dosti. Manjka nam pa volje, energije.

Da, manjka nam volje! Našemu katolicizmu manjka samozavesti in svežega mladega poleta. Mi prepuščamo, da upravljajo velika življenjska vprašanja ljudje z nazori, ki so ali glede katolicizma brezbrizni ali pa ga z vso vneto pobijajo. Rad bi vedel, koliko izrecno katoliške kulturne sile je danes v evropski politiki in v evropskem gospodarstvu! Zato po mojem mnenju ni čuda, če se pri reševanju velikih mednarodnih vprašanj etika krščanstva tako malo ali prav nič ne upošteva. Položaj je naravnost tragičen. Z obupom v srcu stojijo liberalizem, socializem in frimasonstvo pred brezposelno kugo, pred Sisiťovim delom, da bi ustvaril neko kulturno solidarnost med narodi, pred strašno nevarnostjo, ki grozi iz boljševiškega vzhoda. Tako so obupani, da s svojim denarjem, s svojimi stroji, s svojimi inženjerji celo podpirajo smrtnega sovražnika krščanske kulture, kakor da bi sami brusili sekuro, s katero jih bo krvnik obglavil. Kako je to mogoče?

Nova nasilja na Goriškem

Italijanščina se nasilno uvaja v cerkve

Sušak, 28. maja (Izvirno) Iz Trsta poročajo o novem preganjanju našega življa na Goriškem, posebno v Vipavski dolini. Dne 13. maja zvečer sta pridrvela v Goče pri Vipavi dva avtomobila, polna tajnih policistov in orožnikov iz Vipave. Pod vodstvom vipavskega policijskega komisarja je policija izvedla strogo hišno preiskavo v petih hišah, in sicer najprej pri Lasičevih, kjer je ostala na domu samo mati. Orožniki so preiskali vse shrambe in odprli tudi vinski posodo. Iskali so Lasičevega sina Zvonimira, bivšega občinskega tajnika, ki se že več let nahaja v Jugoslaviji in o katerem mislijo, da prihaja iz Jugoslavije hujskat ljudstvo proti Italiji. S tem namenom so izvršili hišne preiskave tudi v drugih hišah misleč, da se v njih skriva omenjeni Lasič. Nedavno so fašisti zagrozili Lasičevi materi, ki je še edina od vse družine ostala na domu, da ji požgejo hišo. To je že peta preiskava pri Lasičevih. Hišne preiskave so trajale vso noč. Nekega Lasičevega znanca, ki je doma na Erzelju, so orožniki odpeljali v stražnico v Vipavi, kjer so ga pridržali ves dopoldne. Ker jim ni znal odgovorjati v italijanskem jeziku, so ga pretepli. — V posredovalnici za nastavljanje delavcev v Ajdovščini so italijanski uradniki tudi pretepli nekega slovenskega delavca iz okolice. Orožniki, ki stražijo posredovalnico, so prisilili delavca, da se je moral uradnikom še zahvaliti z "Grazie!"

Vipavski občinski načelnik je pozval vse obrtnike k sebi in jim zaukazal, da morajo vložiti prošnjo za italijansko oridje in službo

Kako je to mogoče! Po mojem mnenju obstojajo sledeči vzroki. Liberalni duh se je nehoti in nevede vrnil tudi med katoliške vrste. Mi smo preveč mirno gledali, kako se je tudi v katoliških krogih začela ločevati vera od politike, od gospodarstva, od umetnosti in znanstva. Jaz poznam katoliške podjetnike, ki so rekli: »Gospod župnik, Vam vsa čast, toda Vi ostanete v zakristiji, jaz pa bom ostal v tovarni.« Ta mentaliteta, katere ne bomo nikdar zadosti obžalovali, ker je usodepolna, je ustvarila sedanji resignirani rod, ki se skriva po zakristijah, po društvenih domovih, ki se je umaknil v svojo zasebno življenje tudi v verskem pogledu, ureditev javnih vprašanj in javnih nalog pa prepušča drugim veri sovražnim tokom, ki se brez vsake ovire samoočlastno uveljavljajo.

Drugi vzrok je po mojem mnenju ta, da smo se podali v neki pietizem, v neko pobožnost, ki prav čisto nič ne dokazuje, da je svoje dni Kristus apostole poslal, da učijo narode. V tej pobožnosti se zadovoljujemo z jeremijadami nad hudobnim svetom, nad napredovanjem boljševizma. Krščanstvo je za te ljudi postalo neko bolešno hrepenenje po nebesih, kakor da bi bil Kristus rekel, da morajo lepim nebesom odgovarjati slabo stnovanja na zemlji. Ta pietizem sploh ne pozna izrecno človeškega nagona, ki bi rad že na zemlji, na božji zemlji užival blagoslov svoje vere in bi za izpolnjevanje zapovedi rad dosegel vsaj neko skromno srečo in zadovoljnost že tukaj na zemlji. O tem človeškem nagonu, ki je dober in etičen, ki se pojavlja s podvojeno silo ravno v času sodobnega stromaštva proletarskih mas, ta pietizem menda neče nič vedeti, ter zato tudi prepušča socialistom in boljševikom, katera zmerja z materijalisti, — kar v resnici tudi so — da skrbijo za reformo socialnega življenja.

Tretji vzrok pa vidim v dejstvu, da se katolicizem čestokrat preintimno zveže s silami, ki odločujejo v politiki in v gospodarstvu. Iz tega izvira konservativni duh, ki hoče dragocene sadove ohraniti, četudi že gnijejo in ki hoče mrlične oživljati, ki so že zdavnaj zakopani. Danes vodilni gospodarstveniki obupavajo nad obstojem kapitalističnega reda, med tem ko katoliški moralisti izrabljajo nauke, pridige na gori, da zagovarjajo sedanji gospodarski red, ki je polu krivic, polu poganskega trdosrčja in nesramnega izkoriščevanja.

Večnost je Kristus obljubil samo svoji Cerkvi in nobeni drugi zemeljski ustanovi.

Ves svet natančno čuti, kako se bliža odločen boj med boljševizmom in krščanstvom. Ali bomo mi, kristjani, mogli ta boj izvojevati s trohnelim orodjem pietističnega liberalizma? Nas more rešiti samo moško krščanstvo, pogumno, energično in nevstrahno, ki bo razdejalo najprej krivične predsojke povsod kjer v lastnih vrstah obstojajo. Krščanstvo volje, dejanj! Pater Coloma pripoveduje v svoji lepi knjigi o Juanu Avstrijskem v podobni viziji, kako se je sv. Terezija po izločitvi Anglije iz katoliške Cerkve pri Bogu pritožila, zakaj je to pripustil, nakar je dobila sledeči odgovor: Jaz bi že rad, ... toda ljudje nočejo! Ali bo Bog kakemu našemu svetniku, ki bi se mu pritoževal nad sodobnimi razmerami, mogel dati kakšen drugi odgovor?

Ponatis brez navedbe vira prepovedan.

5 milijard za mornarico

Italija mrzlično gradi velikansko brodogradnjo

Rim, 28. V. Na včerajšnji seji parlamenta je mornariški minister Siriani podal poročilo o stanju italijanske vojne mornarice. Minister je izjavil:

Letošnji proračun zahteva za vojno mornarico 1575 milijonov lir, to se pravi, je za 90 milijonov višji od lanskega. Za nove brodogradnje je določenih 50 % vsega proračuna. V preložen letu se je obnova vojnega brodogradnje vršila s posebno živahnostjo. Spustili smo v morje tri križarke, vsaka po 10.000 ton, štiri lahke križarke po 5000 ton in več rušilcev ter podmorskih ladij, kojih številna pa minister ne navaja. Minister je trdil, da predstavljajo križarke po 10.000 ton, to je »Zara«, »Fiume« in »Gorizia«, tip posebne vrste, ki ne zaostaja za tozadavnim nemškimi tipom, ki ob primeroma majhni tonaži združuje veliko hitrost (34,2 milj na uro) z mogočno artilerijo. Kar pa se tiče lahkih križark, so dosegle meso zahtevanih 37 milj 42 milj, kar predstavlja največjo doseženo hitrost tega tipa.

Picard pristal živ in zdrav

Innsbruck, 28. maja tg. Profesor Picard se je končno vendarle srečno rešil. Včeraj ob 10 zvečer sta z ing. Kipferjem srečno pristala na ledeniku Oetzalpskih Alpah, nedaleč od Pirchove planinske kočje. Včeraj zvečer se je splošno mislilo, da je balon, katerega so nazadnje opazili nad Bolzanom, izgubljen. Domnevalo se je, da se je zasilna vrv utrgala in onemogočila pristane. Upali so samo še na to, da se bo bavorskim, italijanskim in tirolskim letalom posrečilo, zaslediti balon in ga z dobro ciljanimi streli preluknjati tako, da bi bil prisiljen, spustiti se na tla. Toda ponoči bi se to težko posrečilo, dočim bi jutranje solnce balon zopet pogrnalo kvišku.

Danes dopoldne pa so dospete od oddaljene orožniške postaje prve vesti, da so opazili na ledeniku velik balon. Tedaj se še ni vedelo, ali sta letalca, zaprta v aluminijevi gondoli še živa ali ne. Z največjo hitrico so organizirali več reševalnih ekspedij z orožniki in poğumnimi planinci, ki so se takoj

Sedaj se v ladjedelnicah nahajajo v konstrukciji že nove ladje. Nato je minister govoril o rimskem brodogradnem sporazumu od marca 1931, ki se, kakor znano, zaradi odpora francoskih delegatov še ni podpisal. Minister je razvil znano italijansko stališče in je odločno izjavil, da italijanska vlada tega svojega stališča tudi danes ni spremenila in ga ne bo. (Zivahno odobravanje). Italijanska vlada želi, da se sporazum od 1. marca podpisuje brez vsakih sprememb. (Ponovno odobravanje.)

Potem, ko je minister govoril o zgolj vojni tehničnem problemu, da-li se izplača še graditi velike bojne ladje ali ne, in o problemu ladij, ki nosijo na krovu aeroplane, je končal svoj govor s pohvalo patriotičnega duha italijanske mornarice.

Ilirija: Gradjanski

podali na pot. Ekspedicije pa so bile že prepozne, ker so že na pol pota srečale oba letalca, profesorja Picarda in ing. Kipferja, ko sta se z vsemi svojimi instrumenti že vračala v dolino. Pripovedovala sta, da sta srečno in lahko pristala na ledeniku včeraj zvečer in da sta ponoči ostala v gondoli. Zjutraj pa sta se z vsem znanstvenim materijalom odpravila v dolino. Dosegla sta višino 16.000 metrov in zbrala dragocen znanstveni materijal. Potovanje preko Alp se jima je zdelo čudovito lepo. Balon sta imela ves čas v svoji oblasti, samo spustiti se nista mogla tako lahko zato, ker je imel balon prevelik vzgon. Vsi instrumenti so dobro ohranjeni. Oba sta se zelo čudila, ko so jima pripovedovali, da je svet smatral, da sta se ponesrečila ali pa da sta celo mrtva. Prva želja Picardova je bila, da se takoj brzojavno poroča njegovi soprogi v Bruselj o srečnem pristanku in da se brzojavi tudi vsem onim, ki so denarno prispevali k njegovem poletu.

Predsedniki maturitetnih komisij

Beograd, 28. maja. AA. Prosvetni minister je na podlagi čl. 62 in 116 zakona o srednjih šolah določil pri višjih in nižjih tečajnih izpiti svoje namestnike. Ti so:

Milko Popović, ravnatelj v p. v Beogradu, na zasebni ženski gimnaziji v Ljubljani; Radoslav Gjorgjević, načelnik prosvetnega ministrstva na moškem učiteljskem v Ljubljani in zasebnem nmskem učiteljskem; dr. Dušan Rojnić, profesor višje pedagoške šole v Beogradu na ženskem učiteljskem v Ljubljani; Jovan N. Jovanović, ravnatelj učiteljskega v p., na učiteljskem v Mariboru in na privatnem učiteljskem v Mariboru; dr. S. Jovanović, prof. univ. na klasični gimnaziji v Ljubljani in na privatni gimnaziji v St. Vidu; dr. Dragotin Lončar, šef prosvetnega oddelka banske uprave na prvi realni gimnaziji v Ljubljani; Jovan Kangrga, inšpektor prosvetnega ministrstva, na drugi realni gimnaziji v Ljubljani in na privatni ruski gimnaziji v Hrastovici; dr. Milan Stojković, prof. univ. na tretji realni gimnaziji v Ljubljani; Ilija Lalović, inšpektor prosv. ministrstva, na klasični gimnaziji v Mariboru; dr. Miodrag Ibrovac, prof. univ. v Beogradu, na realni gimnaziji v Mariboru in v Murski Soboti; Svetislav Petrović, prof. višje pedagoške šole v Beogradu, na realni gimnaziji v Celju.

Napredovanje v armadi

Beograd, 28. maja. I. Z ukazom Nj. Vel. kralja so postavljeni v rezervni službi v sanitetski stroki za kapetana II. raz. dr. Walter Alberti,

Občni zbor Ljubljanske borze

Včeraj popoldne se je pod predsedstvom predsednika g. Dragotina Hribarja vršil šesti redni občni zbor ljubljanske borze za blago in vrednote.

Predsednik je uvodoma pozdravil zastopnika borznega komisarja g. Franja Bajčiča in zastopnika finančnega ministrstva g. Gregoriča, kakor tudi vse navzoče člane. Nato se je spomnil preminulih borznih članov, posebej pa še borznega svetnika Ant. Kristana. Ugotovil je, da je splošna gospodarska kriza vplivala tudi na razvoj prometa ljubljanske borze, zlasti na blagovni promet. Vendar so bili rezultati borznega poslovanja lani ugodni.

Za njim je podal poročilo finančnega odbora ravnatelj g. Gogala. Iz poročila je razvidno, da so znašali dohodki borze v preteklem letu 873.000 Din (1929 828.000 dinarjev), po odbitku stroškov je znašal prebitok 281.000 din, za kolikor se je povečala tudi imovina borze, ki je znašala na koncu leta 1930 877.000 Din, od tega so znašale naložbe 788.000 Din. Finančni od-

dr. Janko Komljenović, dr. Joško Picej. Za rezervne sanitetske poročnike: dr. Josip Koporc, dr. Bruno Novak, dr. Roman Lesnik, dr. Alojz Turšič, dr. Ivan Vedriše, dr. Franc Bolaček, dr. Gvido Debeljak, dr. Ludvik Merčun, dr. Stanko Brbar in za podporočnika dr. Dragotin Zupnik, dr. Milan Spitzer, dr. Alfonz Wankmüller, dr. Evgen Kemen in dr. Milan Perko. V veterinarski stroki so postavljeni za kapetana I. razreda: Johan Wagner in za administrativnega podporočnika Vekoslav Stibler.

Z naredbo ministra vojske in mornarice je odobrena ženitev med drugim sledečim: Pešadijskemu kapetanu I. raz. za generalštabne posle Petru Tomiču z gđ. Zoro, hčerko pokojnega Radenkoviča, bivšega trg. iz Beograda, pešadijskemu poročniku Stanku Cvirnu z gđ. Justino, hčerko Mihaela Kranjca, zvančnika državnih železnic v pokoju iz Maribora, arterij-skemu kapetanu I. razreda za generalštabne posle Francu Stropniku z gospo Katarino, vdovo pokojnega Dimiča, industrijalca iz Beograda, poročniku Borisu Plavšku z gđ. Ivanko, hčerko g. Simiča, trg. iz Smederevske Palanke, kapetanu I. raz. Antonu Sprocu z gđ. Berto, hčerko Ivana Pusta, posestnika iz Marijinega Gradca, zrakoplovnemu poročniku Božidaru Rovšku z gđ. Emo, hčerko Avrela Celderja, ravnatelja vodne zadruge iz Perleza v dunavski banovini.

Novi konzulati v Franciji.

Beograd, 28. maja. AA. Ministrstvo za zunanje zadeve razglašja, da sta pričela novo otvorena konzulata v Lillu in Metz u uradovati. Konzulat v Lillu ima svoje prostore v hotelu Carlton, konzulat v Metz u pa je v ulici Rue Georga Clemenceauja št. 12.

bor je predlagal absolutorij, ki je bil soglasno sprejet.

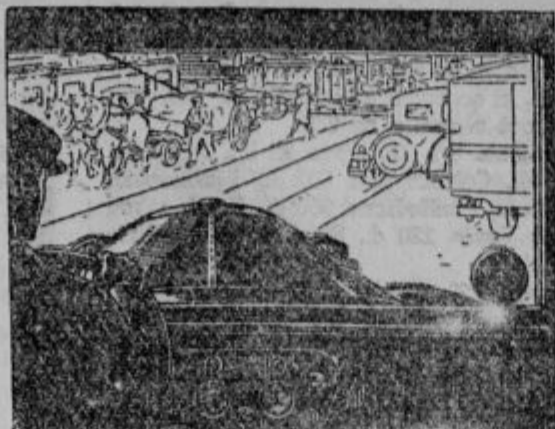
Nato je predsednik Zbornice g. Ivan Jelačin ml. prečital dopis Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani, ki opozarja na nevzdržno stanje, ki je nastalo radi velikega povečanja števila prisilnih poravnjav. Društvo predlaga, da naj se pokrene akcija za ukinitve tega zakona, ali pa naj se zviša minimalna kvota od sedanjih 40% na 75%. Sklenjeno je bilo, da se tozadavna resolucija pošlje na pristojna mesta.

Pri sledečih volitvah so bili izvoljeni v borzni svet gg.: Hribar D., Kavčič Josip (na novo), Niklsbacher F., Schwinger R., Sarabon A. v finančni odbor: Gogala J., Gregorc I., Jovan J., Kralj Ant., dr. Lukan M., v razsodišče pa: Avsenek I., dr. Božič M., Florjančič S. (nov), Hartman P., Hedžet M., Jovan J., Knez Z., Kobi S., Levičar J., Medić F., Menardić C., Popović E., Stupica F.

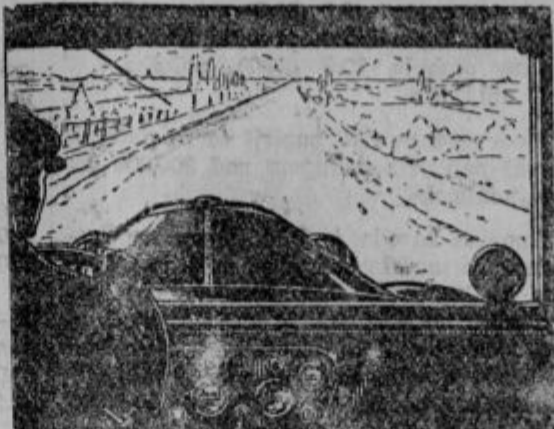
TRI DOLŽINE ŠASIJE ŠESTCILINDRSKI MOTOR

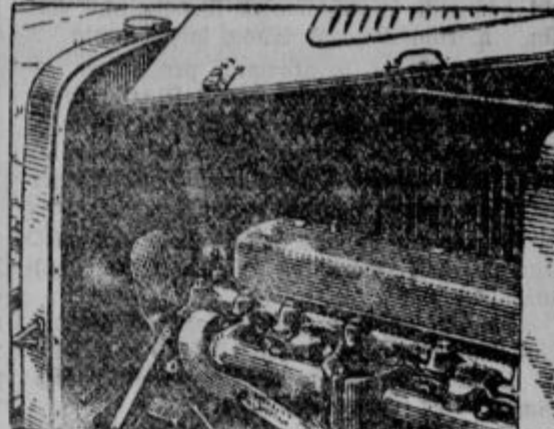
Kaplički ljudje, ki razpolagajo s Chevroletovim tovornim avtom, si znižajo izdatke za prevoz in si tako razširijo svoj delokrog.

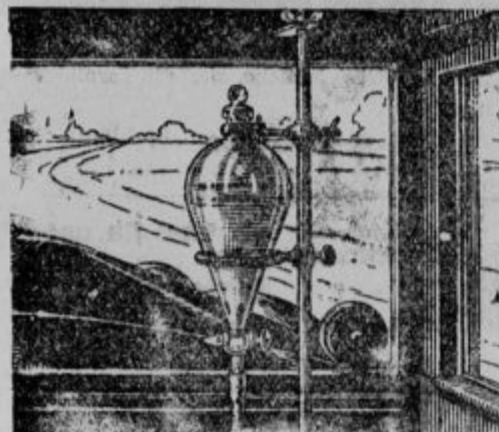
Novo, močnejše zavore. Te velike, notranje ekspanzijske zavore ustavi Chevroletov tovorni avto v nekaj sekundah — tudi pri polni obremenitvi.

Pečnatost voženj na dan do pet različnih skladišč, s povprečno hitrostjo 30 km. Na dlani je, da podjetje, ki ima na razpolago Chevroletov tovorni avto, lahko točno dobavlja blago.

Evo, tu je sloveči Chevroletov motor! Pomnite, da ima šest cilindrov — zgradila pa ga je največja avtomobilska tovarnica sveta.

Gornja slika vam ponazarja preizkušnjo za štedljivost, ki so jo napravili v Belgiji. Ta preizkušnja je dokazala, da zvozi Chevroletov tovorni avto 1000 kg. 1 km. daleč s samo 0,087 litra bencina.

1. — Močnejša zadnja os, ki poveča čvrstost voza in njegovo nosilnost.
2. — Dvojne zadnje vzmeti; zaradi njih so Chevroletovi avtobusi prav tako udobni kakor osebni avtomobili.
3. — Močnejše ogrodje. Ojačeno ogrodje poveča odpornost Chevroletovega tovornega avtomobila — in njegovo nosilnost.
4. — Tri dolžine šasije: 2.77 m, 3.33 m in 3.99 m, ki usposablajo konstrukcijo za vse vrste karoserij.
5. — Zaradi dvojnih zadnjih koles se je zvečala nosilnost Chevroletovega tovornega avta za 250 kg.

Nova šasija Chevroletovega tovornega avtomobila omogoča vse vrste tovornih in avtobusnih karoserij

Šasije Chevroletovega tovornega avtomobila dobite v treh dolžinah: 2.77 m, 3.33 m in 3.99 m. Naj že vaši posli zahtevajo prikupen dobavljali in dostavljali avto, odprt tovorni avto za velike tovore, ali prostoren avtobus za 24 potnikov — Chevrolet vam vedno postreže z u-

strežajočo vam dolžino šasije. Čvrstosti Chevroletove šasije — z ojačenim ogrodjem — se pridružuje krepak in močan šestcilindrski motor, ki razvija tem več moči, čim bolj je voz obremenjen. Chevroletov šestcilindrski motor je jamstvo za plodonosen obrat, kajti ta motor slovi po tem, da sploh ne potrebuje reparatur. On vozi tovor po cesti, ne pa v reparaturne delavnice.

NOVI CHEVROLET OV TOVORNI AVTO

Klub slovanske akadem. mladine v Londonu

London, 22. maja.

Čisto naravno je, da razvitost klubskega življenja v Angliji nehoti vpliva na človeka po ustvarjanju podobnih društev, v katerih se odigrava družabno življenje v Londonu.

V povojnih časih biva v Londonu vedno večje število slovanskih akademikov, zlasti onih, ki so že diplomirali ter prihajajo semkaj v svrhu specialnega študija.

Slučajna poznanstva so bili edini stiki med njimi — in ničesar čudnega torej, da je marsikdo začutil potrebo po ustanovitvi kluba, kjer bi se po svojem pokolenju sorodni slovanski akademiki zbirali. To je napotilo Slovenca dr. J. Voršiča, da je v mesecu marcu zbral svoje znanke vseh slovanskih narodnosti na pripravljani sestanku na »London's School of Economics« — Visoki šoli za gospodarske in politične vede.

Z velikim navdušenjem je bil tedaj sprejet predlog gori imenovanega, da se osnuj klub za omogočenje čim tesnejšega medsebojnega spoznavanja slovanske akademske omladine, bivajoče v Londonu.

Obstoje namreč nečeta kulturna, gospodarska, socijalna, politična vprašanja tičeča se poedinih slovanskih narodov — o katerih prav čisto drugi narodi niso poučeni. Zato je stalo v ospredju vprašanje seznanjanja članov kluba s problemi slovanskih narodov. Radi tega je bil predlog, da naj ima na prijateljskih sestankih vsakokrat kakšen član kluba predavanje o poedinem važnem, a ne notranje-političnem vprašanju svoje države. Ker je namen združenja zgolj kulturni, društvo nima političnega obilježja.

Ime društva je: »Klub slovanske akademske omladine v Londonu«. Za predsednika je bil soglasno izvoljen Poljak, g. Witold Chwalicki, za tajnika Jugosloven, dr. Boris Tuma — Občevalni jezik v društvu je angleščina; sedež v prostorih fakultete za slovanske jezike. Na prvem rednem sestanku je ob navzočnosti Poljakov, Čehov, Bolgarov, Rusov in Jugoslovenov, g. predsednik otvoril vrsto predavanj s temo: »Razmerje med Poljsko in Rusijo.« Predavatelj je v jako zanimivem govoru pojasnil v kratkem kulturni razvoj Ukrajine ter objasnil razmerje do Poljske, kakor do

Ruske države. Svoja izvajanja je temeljito podprl s podatki iz zgodovine ter raznimi faktili, ki so v neposredni zvezi s tem vprašanjem.

Na drugem sestanku je govoril vedno aktivni g. dr. J. Voršič o: »Jugoslovenskih manjšinah v Italiji.« Povsem kratko in jasno je označil institut ustoličenja vojvod na Koroskem, ki ima za svetovno zgodovinsko znamenje. Podčrtal je idejo, ki jo je vseboval ta institut v zgodnjem srednjem veku pri slovanovladarjeva izhaja od naroda, — katero prejme od po svobodnem kmetu reprezentiranega naroda — sklicevaje se pri tem na J. Bodina, ustanovitelja moderne teorije o suverenosti ter druge v tem pogledu v poštev prihajajoče znanstvenike. Nabo je prešel na vprašanje jugoslovenskih narodnih manjšin pod Italijo. Orisal je bivališče preko pol milijona Slovencev in Hrvatov v Italiji, obsegajoče Istre in vse dežele do Soče ob nje južnem toku na severo pa daleč preko nje. Podčrtal je, da italijanska vlada ne skriva svojih težnj poitalijančevanja slovenskih pokrajin in da se asi-

milacija vrši sistematično, z železno vstrajnostjo in doslednostjo ter poročal o terorju črnosrajčnikov, kar se od strani vlade tolerira. Izmed faktov je navedel le nekatere: požig narodnih domov, govoril je o jugoslovenskem tisku, šolah, cerkvi, učiteljih, gospodarskih in kulturnih odnosih itd. Zaključil je z besedami »Reklu« — da so se z mirovnimi pogodbami učinile nekatere krivice — se priključujemo stem, da v toliki meri nobenemu narodu, kakor jugoslovenskemu!

Na tretjem sestanku je govoril Bolgar g. D. S. Ganef o »tekočih problemih bolgarske države«, na četrtem, Čeh, g. dr. I. Křikava o: »Nemško-Avstrijski carinski zvezi s pravnega vidika« itd.

Po predavanjih se vedno razvije živna, a zelo strpna in zanimiva debata.

Razpoloženje v klubu je prijateljsko. V naraščajočem številu članstva ter vsesplošnem zanimanju pa se kaže najlepše: da je ideja našega kluba bila posrečena. B. T.

Moderni babilonski stolpi

Ameriški arhitekti in inženjerji skušajo na vse načine zavreti in omejiti gradbo nebotičnikov. V svet pošiljajo resne opomine; v najrnejših barvah rišejo nevarnosti nebotičnikov. Toda vse to nič ne pomaga; v Ameriki in posebno v Newyorku so nasprotno vedno bolj navdušeni zanje. V Newyorku je sedaj 72 hiš z več kot 30 nadstropji; 15 teh nebotičnikov presega višino Keopsove piramide (170 metrov). Eifflov stolp, ki je veljal do nedavnega za najvišjo stavbo sveta, prekaša pred kakim letom dokončana Chryslerjeva palača za nekaj metrov. Še ta mesec bo dokončan Empire State Building, ki bo za 18 metrov višji od Chrysler-Buildinga in bo tako vsaj začasno obdržal svetovni višinski rekord.

Chrysler-Buiding ima 77 nadstropij, Empire State Building pa jih bo imel 85, ki se bodo vrvila v višino 430 metrov drugo za drugim. Na vrhu te ogromne stavbe bodo postavili 70 metrov visok jambor za pristajanje transkontinentalnih in transatlantskih zrakoplovov. Ta jambor bo votel in bo vodil skozi vso stavbo. V njem bo dvigalo, s katerim se bodo lahko polniki v par minutah spustili z vrha jamborja navzdol do slavne newyorške ceste — Pete avenije,

kjer bo stala ta zgradba. Tudi Chrysler-House ima svojo posebno atrakcijo: »zračni klub«, najnovejša newyorška senzacija, je najel 66., 67. in 68. nadstropje za 21 let proti najemini, ki znaša 3.5 milijona dolarjev. Klub bo v tej zračni višavi otvoril ekskluzivno restavracijo.

Med mnogimi fantastičnimi nebotičniškimi načrti je posebno omembe vredni oni arhitektov Noyesa in Davida Schulteja. Severno od starega City Halla hočeta zgraditi stavbo, ki bo imela 150 nadstropij in bo visoka 530 metrov. torej skoraj še enkrat toliko kot nekoč tako slavna Woolworth palača. Med tem ko načrt za Empire State Building predvideva 50 milijonov dolarjev gradbenih stroškov, računata oba arhitekta za ta nestvor samo 75 milijonov dolarjev vseh izdatkov. Tudi onadva hočeta na ljubo silnemu tehničnemu razmahu urediti na ravni strehi svojega nebotičnika pristajališče za letala in zrakoplove.

Neka ameriška znanstvena revija je pred kratkim objavila par zanimivih statističnih podatkov o nebotičnikih. Iz članka je razvidno, da je imel prvi nebotičnik samo 13 nadstropij. Newyorčani so bili spočetka v velikem strahu, da se bo kolos prevrnil. Prebivalci sosednih hiš

so se celo izselili, da jih ne bi nebotičnik pri svojem padcu pokopal pod seboj. Sedaj ima v srednjevelikem nebotičniku dnevno opravka kakih 7000 ljudi, ki jih prevaža 20 do 25 dvigal. Točno so preračunali, da prepeljejo dvigala nebotičnikov dnevno več ljudi kakor cestne in podzemne železnice ter avtotaksiji skupaj. Navadno so to ekspresna dvigala, ki z besno brzino drigajo po »af fuziji« redkega oz. »af fuzija« kdo peš poskušal doseči vrh modernega nebotičnika — početje, ki skoraj sliči gorski turi. Dvigala srednjevelikega nebotičnika upravljajo 1 nadstropnik, 6 pomožnih strojnikov in 35 lift-boyjev; poleg tega je še kakih 10 pomožnih oseb na razpolago. Vsak nebotičnik ima fašne gasilce. V srednjem nebotičniku dela 200 postrežnic, v večjem pa kakih 400. Kakor je pač nebotičnik velik, zaposluje 30 do 50 vratarjev. V Empire State Buildingu bo 60 dvigal. Računajo, da bo kakih 2500 oseb zaposlenih po posameznih uradih v 85 nadstropjih nebotičnika.

Ljubljančani pa vzdigujejo tak prah zaradi »nebotičnika«, ki bo imel borih osem nadstropij! Naj primerjajo samo te številke, pa jih bo kmalu minil strah, kaj bo v slučaju potresa, če se nebotičnik podere itd. Ljubljanski »nebotičnik« je pač še daleč od newyorških, saj še prvega newyorškega ne dosega, ki je imel komaj 13 nadstropij.

Ivan Pregelj: Izbrani spisi

Založba

Jugoslovenske knjigarne izdaja v izredno okusni opremi izbrane spise Ivana Preglja, prvega med živimi slovanskimi pripovedniki. Njegove zgodbe, ki dihaajo posebnost naših krajev in izžarevajo moč kremenitega značaja, imajo svoj vir in svoj iztok v globoki vernosti, v ljubezni do Boga, do sočloveka, do družine, do domovine. Neprecenljive zaklade iz neizčrpnega bogastva življenja je zajel Pregelj v krasne vzore, ki jih postavlja pred te, čitatelj; zabavno pripovedujoč Ti mikavne povesti, uči Te najvišje modrosti življenja. Visoka je vrednost njegovih spisov zato, čitatelj; pridno segaj po njih, nahranil se boš in obogatel za vse življenje ob tem modrem učitelju.

